

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 7. De eo, qui duxit in matrimonium eam, quam polluit per adulterium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

plici, quod matrimonium non dirimit. Ideoque cum solemnitas voti ex sola Ecclesiæ constitutione sit inventa, *c. unico De voto in 6* sequitur voto solemniter hanc vim ac potestatem inesse ex solo Jure Ecclesiastico, proindeque posse Pontificem super eo dispensare, prout constat aliquoties dispensasse.

TITULUS VII.

De eo, qui duxit in matrimonium eam, quam polluit per adulterium.

1. Impeditur matrimonium, si alter alterius mortem procuraverit.
2. Si item a iulter mortem conjugis sui aut mariti adulteri.
3. Si adulteri dederint sibi mutuam fidem de contrahendo.

Sequitur aliud impedimentum, quod provenit ex crimine Duplex autem est crimen, impediens ac dirimens matrimonium, homicidium scilicet & adulterium; sed in tribus duntaxat casibus.

Primus est, si maritus vel uxor una cum alio conspiraverit in mortem conjugis, animo simul contrahendi matrimonium. Nam hoc casu, si sequatur ex eorum machinatione mors conjugis, nullo modo possunt inter se matrimonio conjungi, licet non intercesserit adulterium; imò licet alter esset infidelis, & ad ejus conversionem patrata talis occisio, *c. Laudabilem & ibi Gloss sup. De convers. infidel.* quia ut dicitur ibidem, tale damnum eo lucro Ecclesia compensare non vult.

1. Dixit, quando una cum alio conspiravit, animo simul postea contrahendi, quia si alter tantum mortem procuraverit, aut alia intentione, quam ad contrahendum, non impeditur matrimonium, *d. cap. Laudabilem Gloss in c. super 3. h. t. ad V. machinata.* Nec sufficit hoc casu rati habitio occisionis, suo nomine factæ quamvis sufficiat justio, consilium, auxilium, *cap. 1. sup. De convers. infidel. Navar in Manuali c. 22. n.*

46. Ratio diversitatis est, quia rati habitio non est causa factus, nec ad illum concurrat, sicut concurrunt consilium, justio vel auxilium. Alioquin si nec consilium nec justio concurrat (ut quia alter interficiens jam omnino fuerit determinatus ad interficiendum nec consilio animosior factus, aut mandatum ante occisionem revocatum) hæc quoque non sufficiunt.

Non obstat, quod rati habitio retrahatur, & mandato æquiparetur, etiam in delictis quia id fictione sit Juris. Ut autem hæc locum habeat, debent extrema esse habilia ad ipsum actum exercendum, quod hic esse non potest, quia morte jam illata, machinatio mortis, quæ ad hoc impedimentum requiritur, amplius intervenire non potest.

Dixi, si sequatur mors: Quia illud colligitur ex *can. Si quis vivente xxxi. q. 1. ibi occidisse notetur.* Et verba *d. cap. Super hoc. & cap. Significasti hoc tit.* debent accipi cum effectu, *juxta c. Relatum sup. de Clericis non resident.*

2. Secundus casus est, si vel maritus adulter aliquid machinatus fuerit in mortem conjugis suæ, maritivæ adulteræ, ut cum ea contrahere possit, vel adultera in mortem mariti sui, uxorisve adulteri, ut adultero nubat, *d. e. Super hoc.* Et hoc casu sola non sufficit machinatio, sed requiritur, ut inde mors sit secuta.

3. Tertius casus est, si adulteri dederint sibi mutuam fidem de contrahendo matrimonio post mortem conjugis, aut si adhuc vivente conjugis de facto inter se contraxerint, *c. Significasti & Veniens, & c. fin. hoc tit. can. Relatum xxxi.* Oportet itaque hoc casu datam esse fidem, & intervenisse verum adulterium ante mortem conjugis. Nam solum adulterium non obstat matrimonio contrahendo, *d. e. Significasti & d. can. Si quis vivente.* Nec obstat *c. 1. hoc tit.* ex quo in verbis *& illam maxime, cui fidem dederat uxore sua vivente* videtur idem colligi, quam vis fides data non sit: Nam dictio *maxime* accipi debet pro *tantum*, Abbas *ibid.* Similiter propositum vel desiderium, absque voluntate sese obligandi, non sufficere, sicut neque conatus copulæ; quia requiritur adulterium consummatum per copulam, & quidem materialiter ac formaliter, nempe ut à parte rei sit adulterium, & uterque sciat esse adulterium, id est ut probabilitate cognoscat, se, vel alterum, vel utrumque esse conjugatum,

jugatum, d. e. *Significasti*. Ideoque si quæ errore ducta cum alieno marito, tanquam cum cælibe, contraxerit, non prohibetur, defuncta uxore illius, in novum matrimonium cum eodem convenire, d. e. 1. e. *Veniens hoc tit.* quemadmodum & si adulterium tantum intercesserit, nullo contractu matrimoniali aut sponsalicio admixto, d. e. *Significasti*, e. *Cum haberet 5. hoc tit.*

Extra prædictos casus non dirimi matrimonium, inter adulteros contractum, patet ex *can. Denique xxxi. q. 1.* Ratio autem cur istis casibus impediatur matrimonium inter adulteros, est, ne ob matrimonii spem detur ansa & occasio interficiendæ conjugis.

Sed quomodo, inquires, Ecclesia potuit hoc impedimentum indicare infideli à sua jurisdictione omnino exempto? Respondeo, non indixisse illi, nec indicare potuisse, sed fidei, ut perpetuo nequeat cum infideli, licet ad fidem convertatur, matrimonium contrahere.

TITULUS VIII.

De conjugio Leprosorum.

1. *Matrimonium propter lepram supervenientem non dissolvitur.*
2. *Sponsalia de futuro dissolvi possunt.*

DE lepra superveniente, cum hæc solvat sponsalia de futuro, quæri merito poterat, an etiam matrimonium contractum dirimat. Et dicendum, lepræ morbum matrimonii impedimenti minime annoverandum esse, & proinde nec ipsum matrimonium, quippe individuum & indissolubile vinculum continens, nec ejus effectum propter lepram, vel aliud morbi genus superveniens, dissolvi: Tenetque matrimonio conjunctos, non obstante lepra superveniente, sese conjugali affectione tractare, vel ad perpetuam continentiam vivendam inducendos esse, c. 1. & 2. *hoc tit.* Imò possunt etiam leprosi matrimonium contrahere, si veniant, qui eos accipere velint;

obliganturque sibi invicem reddere debitum, licet infirmus à sano illud exigat, d. e. 2.

2. Verùm si sponsalia tantum de futuro contracta sint, potest alter ob supervenientem lepræ morbum à sponsalibus rescire, e. *ult. hoc t.* sicut & ob aliam quamlibet enormem deformitatem supervenientem, quia sponsalia intelliguntur contracta, rebus in eodem statu permanentibus, e. *Quemadmodum sup. De jurejurando.*

TITULUS IX.

De conjugio servorum.

1. *Error persona est impedimentum impediens & dirimens.*
2. *Similiter error conditionis servilis.*
3. *Estque hoc impedimentum juris Ecclesiastici, non naturalis.*
4. *Ignarus conditionis servili propriâ auctoritate recedere ab uxere potest.*
5. 6. *Valet matrimonium liberi cum liberta, servi cum ancilla &c.*
7. *Error circa bona fortunæ nec impedit nec dirimit.*

Agitur hic de impedimento conditionis & erroris. Ubi observandum, errorem in contrahendo matrimonio contingere dupliciter, aut circa personam, aut si quis cum una quâpiam contrahat, putans esse aliam: Aut circa conditionem & statum personæ, ut si putetur liber, qui verus est servus: Aut circa fortunam, ut si putetur dives, qui est pauper: Aut denique circa alias qualitates, ut si putetur nobilis aut virgo, quæ talis non est.

1. Ex his error personæ impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum. Sive antecesserit, id est, præbuerit causam contractui matrimoniali, quippe qui alias secutus non fuisset; sive comitatus fuerit, id est, non induxerit ad contrahendum, quo tamen non existente contractum fuisset matrimonium. Ratio est, quia uterque hic error tollit consensum voluntarium in personam præsentem, qui tamen consensus est causa